

Sayı : B.13.2.SGK.0.10.04.00/73-031/ 397

25/06/2010

Konu: Devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılan
veya piyasadan hazır halde alınıp satılan mallara
ilişkin ihale konusu işlerde ilişiksizlik belgesi

GENELGE
2010 – 76

Bilindiği üzere, 13/3/2010 tarihli ve 27520 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle, Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmeliğin 7 nci maddesinin beşinci fıkrası;

“İhale konusu işle ilgili olarak ünitece yapılacak araştırma işlemi sonucunda, Kuruma yeterli işçilik bildirilmiş olduğunun veya Kurumca belirlenecek yöntemlere göre ünitece, ihale konusu işin işverene ait devamlı işyeri sigortalıları ile yapıldığının anlaşılması halinde, işverenlerin ve varsa alt işverenlerinin defter ve belgeleri incelenmeyebilir.”

şeklinde değiştirilmiştir.

Diğer taraftan, aynı Yönetmeliğin;

5 inci maddesinin birinci fıkrasında, *“İdareler, ihale yolu ile yaptıkları her türlü işleri üstlenenleri ve bunların tebligat adreslerini sözleşmenin imzalandığı tarihi takip eden onbeş gün içinde ilgili üniteye bildirmek zorundadır. İhale konusu iş, piyasadan hazır halde alınıp satılan malın temini ise bu işler idare tarafından Kuruma bildirilmez.”*

6 ncı maddesinin sekizinci fıkrasında, *“Piyasadan hazır halde alınıp satılan işlerle ilgili olarak işi üstlenenlere yapılacak hakediş ödemelerinden önce, işi üstlenenlerin idari para cezası, prim ve prime ilişkin borcunun olup olmadığı Kuruma yazılı olarak sorulur ve bir aylık süre içinde Kurumca yapılacak bildirim istinaden borcu varsa hakedişinden kesinti yapılır.”*

7 nci maddesinin onuncu fıkrasında ise, *“Piyasadan hazır halde alınıp satılan işlerle ilgili olarak kesin teminatın iadesinde Kurumca düzenlenecek ilişiksizlik belgesi aranmaz.”*

hükümleri yer almaktadır.

Buna göre, gerek bahse konu Yönetmelikte yapılan değişiklik uyarınca ihale konusu işlerin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığı ileri sürülerek ilişiksizlik belgesi talep edilmesi durumunda, gerekse piyasadan hazır halde alınıp satılan mal temin işleri ile ilgili olarak sosyal güvenlik il müdürlüklerimizce/sosyal güvenlik merkezlerimizce yapılacak işlemler aşağıda açıklanmıştır.

1- İhale Konusu İşlerin Devamlı Mahiyetteki İşyeri Sigortalıları İle Yapıldığının Beyan Edilmesi Durumunda İlişiksizlik Belgesinin Verilmesinin Usul ve Esasları

İhale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığının beyan edildiği hallerde; sosyal güvenlik il müdürlüğünce/sosyal güvenlik merkezince ihale konusu iş, devamlı mahiyetteki işyeri ve sigortalılar yönünden aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde yapılacak olan araştırma sonucunda, ihale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığının anlaşılması halinde, işverenlerin ve varsa alt işverenlerinin defter ve belgeleri

incelenmeksizin, ihale konusu işin yapıldığı süre içinde söz konusu işyerinden Kuruma borcun da bulunmaması kaydıyla ilişiksizlik belgesi verilecektir.

Bu bağlamda, öncelikle ihale konusu işin yapıldığı işyerinin devamlı mahiyette bir işyeri olduğunun ve devamlı mahiyetteki işyerinin faaliyet konusunun ihale konusu işe uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

Buna göre, ihale konusu işin yapıldığı belirtilen devamlı mahiyetteki işyerinin, faaliyetine devam etmesinin ihale konusu işe bağlı olmaması, ihale konusu işten bağımsız olarak faaliyetini devam ettirmesi, dolayısıyla ihale konusu iş olmasaydı dahi mevcut olan veya olacak olan bir işyeri olması halinde, devamlı mahiyette bir işyerinin varlığı kabul edilecektir.

Örnek 1- (A) Limited Şirketinin ‘metal kapı ve pencere imalatı ve montajı’ faaliyet konusu ile Kurumda tescilli olan ve sigortalı bildiriminde bulunulan bir işyeri mevcut iken, (B) kamu kurumunun yapmış olduğu ‘kapı ve pencerelerin yenilenmesi’ ihalesine iştirak ederek ihale konusu işi üstlendiği varsayıldığında, (A) Limited Şirketinin ihale konusu işi yaptığı işyerinin, ihale konusu işten dolayı mevcut olan bir işyeri olmaması nedeniyle devamlı mahiyetteki bir işyerinin varlığının kabulü gerekecektir.

Devamlı mahiyetteki işyerinin işkolu kodunun yapılan ihale konusu iş ile uyumlu olmaması halinde, öncelikle devamlı mahiyetteki işyerinin faaliyet konusunun tespiti yönüne gidilecektir. Yapılan tespit sonucunda, devamlı mahiyetteki işyerinde ihale suretiyle yapılan işin konusunda bir faaliyet yapıldığının anlaşılması halinde, Kısa Vadeli Sigorta Kolları Prim Tarifesindeki hükümler dikkate alınarak gerekmesi halinde devamlı mahiyetteki işyerinin işkolu kodu 5510 sayılı Kanununun 83 üncü ve 84 üncü maddelerine göre değiştirilerek ve ihale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılıp yapılmadığının tespiti için bu Genelgede belirtilen usul ve esas çerçevesinde işlem yapılacaktır.

Diğer taraftan, devamlı mahiyetteki işyerinin faaliyet konusunun imalat işleri olduğu durumlarda, idareye karşı üstlenilen işin, imalatın yanı sıra, montaj, döşeme, takılma gibi işleri de içermesi halinde, bu hususun, Kısa Vadeli Sigorta Kolları Prim Tarifesine göre daha yüksek bir prim oranını gerektirmemesi kaydıyla, ayrıca montaj, döşeme, takılma gibi durumlar dikkate alınmaksızın işlem yapılacaktır.

Örnek 2- İhale suretiyle yapılan işin konusunun ‘parke döşemesi’ işi olduğu, ancak söz konusu işin Kurumda ‘1622-Birleştirilmiş parke yer döşemelerinin imalatı’ işkolu kodunda tescil edilmiş bulunan devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığının beyan edildiği varsayıldığında, parke döşemesi işinin tehlike sınıfı ile parke imalatı işinin tehlike sınıfının aynı (her iki işin de V tehlike sınıfında tasnif edilmiş) olduğu dikkate alınarak, bahse konu işyerinin işkolu kodunun tespitine başvurulmayacaktır.

Örnek 3- İhale suretiyle yapılan işin konusunun ‘kartonpiyer döşenmesi’ işi olduğu ancak söz konusu işin Kurumda “2361-İnşaat amaçlı alçı ürünlerinin imalatı” işkolu kodunda tescil edilmiş bulunan devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığının beyan edildiği varsayıldığında, kartonpiyer döşenmesi işinin ‘4333-Yer ve duvar kaplama’ işkolu kodunda ve V tehlike sınıfında, ‘inşaat amaçlı alçı ürünlerinin imalatı’ işkolu kodunun ise IV tehlike sınıfında tasnif edilmiş olması nedeniyle bahse konu işyerinin işkolu kodunun tespiti yönüne gidilecektir.

1.1- İhale konusu işte çalışacak kişi/gün sayısının belli olduğu işler

İhale sözleşme veya şartnamesinde ihale konusu işte çalışacak kişi/gün sayısının belli olması veya idarece ihale konusu işte kimlerin çalıştığının ismen Kuruma bildirildiği hallerde, ihale konusu işte çalıştırılması gereken kişi/gün sayısı kadar Kuruma bildirim yapıldığının veya idarece ihale konusu işte çalıştırıldığı bildirilen kişilerin sigortalılıklarının sağlandığının anlaşılması halinde, ihale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılıp yapılmadığının tespiti için ayrıca denetim elemanı incelemesine gidilmeyecek, işverenin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin olarak Kuruma borcunun da bulunmaması halinde ilişiksizlik belgesi verilecektir.

İhale konusu işin başlayıp bittiği tarihler arasında Kuruma ihale sözleşmesindeki/ şartnamesindeki işçi sayısının altında bir bildirim yapılmış ise, idare ile temasa geçilerek eksik bildirimlerin nedenleri ile Kurumumuza verilmiş olan prim belgelerinin idareye de verilmiş olup olmadığı, verilmiş ise bu belgelerde kayıtlı sigortalıların dışında başka sigortalı çalıştırılıp çalıştırılmadığı sorulacaktır. İdareden alınan yazılarda, belgelerde kayıtlı sigortalıların dışında sigortalı çalıştırıldığının bildirilmesi halinde, hizmetleri ve kazançları Kuruma bildirilmediği anlaşılan kişilerle ilgili aylık prim ve hizmet belgelerinin verilmesi işverenlerden bir ay süreli bir tebligatla istenilecektir.

İdarelerce düzenlenen yazılarda;

a) Sigortalı sayısının yanı sıra sigortalıların kimlik bilgilerine de yer verilmiş olması halinde, işverenlerce bu bilgilere uygun düzenlenen aylık prim ve hizmet belgeleri bir aylık süre içinde Kuruma verilmiş ise bahse konu prim belgeleri işleme konulacaktır. İşverenlerce bir aylık süre içinde aylık prim ve hizmet belgeleri Kuruma verilmemiş ise, bahse konu prim belgeleri sigorta primleri servisi tarafından, idarece bildirilen prime esas kazanç tutarı üzerinden; idarece prime esas kazanç tutarı bildirilmemiş ise, sigorta primine esas kazanç alt sınırı üzerinden re'sen düzenlenerek işleme konulacaktır.

b) Sigortalı sayısı belirtilmiş, buna karşın sigortalıların kimlik bilgilerine yer verilmemiş ise, sigorta primleri servisi tarafından idarece bildirilen prime esas kazanç tutarı üzerinden; idarece prime esas kazanç tutarı bildirilmemiş ise, sigorta primine esas kazanç alt sınırı üzerinden asıl/ek prim tahakkuk belgesi düzenlenerek işleme alınacak ve tahakkuk eden primlerin bir aylık süre içinde ödenmesi işverenlere bildirilecektir.

İdareden alınan bilgi ve belgelerden sigortalıların hizmetlerinin veya kazançlarının Kuruma bildirilmediği veya eksik bildirildiğinin anlaşılması nedeniyle, asıl veya ek aylık prim ve hizmet belgesi ya da prim tahakkuk belgesi düzenlenen her bir ay için, 5510 sayılı Kanunun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (4) numaralı alt bendi uyarınca; belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanacaktır.

Diğer taraftan, idarelerce düzenlenen yazılarda sigortalıların kimlik bilgilerine de yer verilmiş olması halinde, bu sigortalıların sigortalı işe giriş ve işten ayrılış bildirelileri yönlerinden de gerekli kontroller yapılarak, 5510 sayılı Kanunun 102 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin durumuna uygun alt bendi ile aynı fıkranın (j) bendi uyarınca idari para cezası uygulanacaktır.

İşlemlerin bu şekilde yapılmasının ardından, tahakkuk eden primlerinin ve idari para cezalarının tahsilinden sonra ilişiksizlik belgesi verilecektir.

İhaleli işin konusunun temizlik veya güvenlik hizmetlerine ilişkin olması halinde, bu işlerin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılması düşünülemeyeceğinden, belirtilen nitelikteki ihale konusu işler için geçici mahiyette işyeri dosyası tescil ettirilmesi gerekmektedir.

1.2- İhale konusu işte çalışacak kişi/gün sayısının belli olmadığı işler

İhale sözleşme veya şartnamesinde ihale konusu işte çalışacak kişi/gün sayısının belli olmaması ve idarece de ihale konusu işte kimlerin çalıştırıldığının ismen Kuruma bildirilememesi halinde; ihale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılıp yapılmadığı hususunda, ihale konusu işin yapıldığı süre zarfında devamlı mahiyetteki işyerinden Kuruma bildirilmiş olan sigorta primine esas kazanç tutarının, bildirilmesi gereken sigorta primine esas kazanç tutarının altında olup olmadığı geçici mahiyetteki işyeri dosyalarındaki araştırma işleminde olduğu gibi araştırılacak, bu şekilde yapılacak araştırma işlemi sonucunda, ihale konusu işin yapıldığı dönemde Kuruma yeterli işçilik bildiriminde bulunulduğunun anlaşılması halinde, denetim elemanı incelemesine gönderilmeksizin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin borcunun da bulunmaması halinde işverene ilişiksizlik belgesi verilecektir.

Örnek 1- İstihkak tutarı 150.000 TL olan bir iş dolayısıyla, Kuruma bildirilmesi gereken prime esas kazanç tutarının 13.500 TL olduğunun araştırma işlemi sonucu hesaplanmasına karşın ihale konusu işin yapıldığı dönemde Kuruma bildirilen prime esas kazanç tutarının 14.000 TL olduğu varsayıldığında, ihale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılıp yapılmadığı hususunda denetim elemanı incelemesine gönderilmeksizin, ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin borcunun da bulunmaması halinde işverene ilişiksizlik belgesi verilecektir.

Diğer taraftan, devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile faaliyet dönemleri kısmen de olsa çakışacak şekilde birden fazla ihale konusu işin yapılmış olması halinde, ihale konusu bir iş için dikkate alınmış olan işçilik, diğer ihale konusu işler için dikkate alınmayacaktır.

Örnek 2- Devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile,

- İstihkak tutarı 100.000 TL olan (A) ihale konusu işinin 1/5/2010 ila 21/6/2010 tarihleri,

- İstihkak tutarı 90.000 TL olan (B) ihale konusu işinin 9/6/2010 ila 28/7/2010 tarihleri,

- İstihkak tutarı 120.000 TL olan (C) ihale konusu işinin 18/6/2010 ila 11/8/2010 tarihleri,

arasında yapıldığı, söz konusu işlerin asgari işçilik oranlarının %12 olduğu, ay içerisinde eksik çalışması olmayan 8 sigortalıdan dolayı;

2010/Mayıs ayı için 10.000 TL,

2010/Haziran ayı için 10.000 TL,

2010/Temmuz ayı için 11.000 TL,

2010/Ağustos ayı için 11.000 TL,

Kuruma prime esas kazanç bildiriminde bulunulduğu ve işverenin,

- (A) ihale konusu işinden dolayı ilişiksizlik belgesi verilmesini talep ettiği, (B) ve (C) ihale konusu işlerinden dolayı henüz ilişiksizlik belgesi istemediği varsayıldığında;

(A) İhale konusu işinden dolayı Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik miktarı,

[(A) İhale konusu işinin istihkak tutarı X Asgari işçilik oranı (%25 eksiği) = Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarı]

şeklinde hesaplanacaktır.

Buna göre, (A) ihale konusu işinden dolayı Kuruma bildirilmesi gereken işçilik miktarı; $100.000 \times \%9$ (%12'nin %25 eksiği) = 9.000 TL olacaktır.

Söz konusu tutar, (A) ihale konusu işinin yapıldığı 1/5/2010 ila 21/6/2010 tarihleri arasında Kuruma bildirilen,

1/5/2010-31/5/2010 dönemi için [2010/Mayıs ayının tamamında ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden] = 10.000 TL

1/6/2010-21/6/2010 tarihleri arasında [2010/Haziran ayında 21 gün ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden ($10.000 / 30 \times 21$)] = 6.999,93 TL

olmak üzere toplam $10.000 \text{ TL} + 6.999,93 \text{ TL} = 16.999,93 \text{ TL}$

sigorta primine esas kazanç tutarı ile karşılaştırılacaktır.

(A) İhale konusu işinin yapıldığı dönemde Kuruma bildirilen sigorta primine esas kazanç tutarı (16.999,93 TL), Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarından (9.000 TL) fazla olduğundan, (A) ihale konusu işinin devamlı işyeri sigortalıları ile yapılıp yapılmadığı hususunda incelemeye sevk edilmeksizin, işverenin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin olarak Kuruma borcunun da bulunmaması halinde ilişiksizlik belgesi verilecektir.

- İşverenin (A) ihale konusu işinden dolayı ilişiksizlik belgesini aldıktan sonra (B) ihale konusu işinden dolayı ilişiksizlik belgesinin verilmesini talep ettiği ve (C) ihale konusu işinden dolayı henüz ilişiksizlik belgesi istemediği varsayıldığında,

(B) ihale konusu işinden dolayı Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik miktarı;

$90.000 \times \%9$ (%12'nin %25 eksiği) = 8.100 TL olacaktır.

Söz konusu tutar, (B) ihale konusu işinin yapıldığı 9/6/2010 ila 28/7/2010 tarihleri arasında Kuruma bildirilen;

9/6/2010-30/6/2010 tarihleri arasında [2010/Haziran ayında 22 gün ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden (10.000 / 30 X 22)] = 7.333,26 TL

1/7/2010-28/7/2010 tarihleri arasında [2010/Temmuz ayında 28 gün ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden (11.000 / 30 X 28)] = 10.266,76 TL

olmak üzere toplam 7.333,26 TL + 10.266,76 TL = 17.600,02 TL ile karşılaştırılması gerekmektedir. Birlikte, 9/6/2010 ila 21/6/2010 tarihleri arasında (A) ihale konusu işi ile (B) ihale konusu işi birlikte yapıldığından ve (A) ihale konusu işi ile ilgili olarak yeterli işçiliğin bildirilip bildirilmediği araştırılarak işverene ilişiksizlik belgesi verildiğinden, belirtilen tarihler arasındaki işçiliğin mükerrer olarak dikkate alınmaması için söz konusu dönemde (A) ihale konusu işi için dikkate alınmış olan işçilik tutarının düşülmesi gerekmektedir.

Buna ilişkin hesaplama; [(A) ihale konusu işi için Kuruma bildirilmesi gereken işçilik tutarı] / [(A) ihale konusu işinin faaliyet süresi] X [çakışan gün sayısı] = Düşülecek tutar, şeklinde yapılacaktır.

Buna göre; 9.000 / 51 X 12 = 2.117,64 TL işçilik tutarının, 17.600,02 TL'den düşülmesi gerekmektedir.

Bu durumda, (B) ihale konusu işinin yapıldığı dönemde Kuruma bildirilmiş olan işçiliğin; 17.600,02 - 2.117,64 = 15.482,38 TL'si dikkate alınacak olup, bu tutar (B) ihale konusu işi için Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarından (8.100 TL) fazla olduğundan, (B) ihale konusu işinin devamlı işyeri sigortalıları ile yapıp yapılmadığı hususunda incelemeye sevk edilmeksizin, işverenin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin olarak Kuruma borcunun da bulunmaması halinde ilişiksizlik belgesi verilecektir.

- İşverenin (A) ve (B) ihale konusu işinden dolayı ilişiksizlik belgesini aldıktan sonra (C) ihale konusu işinden dolayı ilişiksizlik belgesi verilmesini talep ettiği varsayıldığında,

(C) ihale konusu işinden dolayı Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik miktarı; 120.000 X %9 (%12'nin %25 eksiği) = 10.800 TL olacaktır.

Söz konusu tutarın, (C) ihale konusu işinin yapıldığı 18/6/2010 ila 11/8/2010 tarihleri arasında Kuruma bildirilen;

18/6/2010-30/6/2010 tarihleri arasında [2010/Haziran ayında 13 gün ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden (10.000 / 30 X 13)] = 4.333,29 TL

1/7/2010-31/7/2010 dönemi için [2010/Temmuz ayının tamamında ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden] = 11.000 TL

1/8/2010-11/8/2010 tarihleri arasında [2010/Ağustos ayında 11 gün ihale konusu işten dolayı faaliyet gösterildiğinden (11.000 / 30 X 11)] = 4.033,37 TL

olmak üzere toplam 4.333,29 TL + 11.000,00 TL + 4.033,37 TL = 19.366,66 TL ile karşılaştırılması gerekmektedir. Birlikte, 18/6/2010 ila 21/6/2010 tarihleri arasında (A) ihale konusu işi, 18/6/2010-28/7/2010 tarihleri arasında (B) ihale konusu işi, (C) ihale konusu işi ile birlikte yapılmış olduğundan, belirtilen sürelerde Kuruma bildirilmiş olan işçiliğin mükerrer olarak dikkate alınmaması için bu dönemlere ilişkin olarak ilişiksizlik belgesi verilmiş olan ihale konusu işlerden dolayı dikkate alınmış olan işçilik tutarlarının düşülmesi gerekmektedir.

(A) ihale konusu işinden dolayı düşülecek tutar; (A) işinden dolayı Kuruma bildirilmesi gereken işçilik tutarı (9.000) / İşin faaliyet süresi (51 gün) X Çakışan gün sayısı (4 gün) = Düşülecek tutar (705,88 TL),

(B) ihale konusu işinden dolayı düşülecek tutar; (B) işinden dolayı Kuruma bildirilmesi gereken işçilik tutarı (8.100) / İşin faaliyet süresi (50 gün) X Çakışan gün sayısı (41 gün) = Düşülecek tutar (6.642,00 TL),

şeklinde hesaplanacaktır.

Buna göre; 705,88 TL + 6.642 TL = 7.347,88 TL işçilik tutarının, 19.366,95 TL'den düşülmesi gerekmektedir.

Bu durumda, (C) ihale konusu işinin yapıldığı dönemde Kuruma bildirilmiş olan işçiliğin; 19.366,95 TL - 7.347,88 TL = 12.019,07 TL'si dikkate alınacak olup, bu tutar (C) ihale konusu işi için Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik tutarından (10.800 TL) fazla olduğundan, (C) ihale konusu işinin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılıp yapılmadığı hususunda incelemeye sevk edilmeksizin, işverenin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin olarak Kuruma borcunun da bulunmaması halinde ilişkisizlik belgesi verilecektir.

Diğer taraftan, devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile faaliyet dönemleri kısmen çakışacak şekilde birden fazla ihale konusu işin yapıldığı durumlarda, ihale konusu işlerin birden fazlası için aynı anda ilişkisizlik belgesi talebinde bulunulması halinde de, yukarıda belirtildiği şekilde, bir ihale konusu iş için devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılıp yapılmadığı konusunda incelemeye sevk edilmesi gerekip gerekmediğine karar verildikten sonra, diğer ihale konusu işe geçilmek suretiyle işlem yapılacaktır.

İhale konusu işten dolayı 30 günden az faaliyet yürütülen aylarda, söz konusu ayda eksik çalışması olan sigortalıların prime esas kazançlarının ihale konusu işin yapıldığı süreye isabet eden kısmı kadarı dikkate alınacaktır.

Yapılan araştırma işlemi sonucunda, ihale konusu işin yapıldığı süre zarfında Kuruma bildirilmiş sigorta primine esas kazanç tutarının, bildirilmesi gereken sigorta primine esas kazanç tutarının altında olduğunun tespit edilmesi halinde ise, ihale konusu işin devamlı mahiyette işyeri sigortalıları ile yaptırılıp yaptırılmadığının tespiti amacıyla durum incelemeye sevk edilecektir.

Ancak, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 106 ncı maddesindeki diğer amme alacakları için belirtilen cüz'i miktardaki Kurum alacağı tutarını aşmayan fark işçilikten kaynaklanan prim tutarı yönünden, yeterli işçilik bildiriminde bulunulmuş gibi değerlendirilerek incelemeye sevk edilmeden, işverenin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin olarak Kuruma borcunun da bulunmaması halinde ilişkisizlik belgesi verilecektir.

1.3- Danışmanlık hizmet ihaleleri

İhaleli işin konusunun; mimarlık ve mühendislik, etüt ve proje, harita ve kadastro, her ölçekte imar planı, imar uygulama, ÇED raporu hazırlanması, plan, yazılım geliştirme, tasarım, teknik şartname hazırlanması, denetim ve kontrolörlük gibi teknik, mali, hukuki veya benzeri alanlarda hizmet alım işlerine yönelik olması halinde, ihale dokümanından, ihale veya ön yeterliğe ilişkin ilan veya davet belgelerinde belirtilen mesleki ve teknik yeterliklerine ilişkin bilgi ve belgelerden veya idarenin yazılarından, ihale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile veya bizzat yüklenici tarafından yapıldığının sosyal güvenlik il müdürlüğünce/sosyal güvenlik merkezince anlaşılması halinde, ihale konusu işin devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığı hallerde işverenin ihale konusu işin yapıldığı döneme ilişkin Kuruma borcunun da bulunmaması kaydıyla işyeri defter ve belgelerinin incelemesi yoluna gidilmeksizin ilişkisizlik belgesi verilecektir. Bu ilişkisizlik belgelerinin verilmesinde yükleniciden diploma veya sertifika istenilmeyecektir.

1.4- Nakliye işleri ile personel/öğrenci taşıma işleri

İhaleli işin konusunun nakliye veya personel/öğrenci taşıma işi olması ve idarece ihale konusu işin sigortalı niteliğinde bir kişi çalıştırılmaksızın bizzat yükleniciler tarafından yapıldığının bildirilmesi durumunda Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olduklarının anlaşılması halinde ilişkisizlik belgesi verilecektir.

Belirtilen türdeki bir işin tümüyle yükleniciler tarafından yapılmayıp, kısmen sigortalı çalıştırılmak suretiyle yapıldığının bildirilmesi halinde, Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olup olmadıkları ile sigortalı olması gerekenlerin Kurumumuza bildirildiğinin anlaşılması durumunda ilişkisizlik belgesi verilecektir.

İhale sözleşme/şartnamesindeki işçi sayısının altında bir bildirim yapılmış ise bu Genelgenin 1.1 nolu bölümünde belirtilen açıklamalar çerçevesinde işlem yapılacaktır.

1.5- Piyasadan hazır halde alınıp satılan malın teslim işleri

Sosyal Güvenlik Kurumu Prim ve İdari Para Cezası Borçlarının Hakedişlerden Mahsubu, Ödenmesi ve İlişiksizlik Belgesinin Aranması Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde, “Piyasadan hazır halde alınıp satılan mal” kavramı, “Projelendirme veya münhasıran bir talep üzerine üretimi yapılmayan malları ifade eder.” şeklinde tanımlanmıştır.

Bu tanıma göre, mal teslim işinin, piyasadan hazır halde alınıp satılan mal olarak değerlendirilebilmesi için, bu malın, işe özel olarak üretilmeyip piyasada standart olarak seri imalatı yapılan bir mal olması, ayrıca projelendirilmemiş, işe göre şekillendirilmemiş bir mal olması ve İdare için özel olarak imal edilmemiş bir mal olması gerekmektedir.

Öte yandan, mal teslim işinin, mal temin ve teslimi ya da mal imal ve teslimi şeklinde olması piyasadan hazır halde alınıp satılan mal olma özelliğini değiştirmemektedir.

Örnek 1- (A) Kamu Kurumunun, seri olarak üretilmekte olan 100 adet klimayı ihale suretiyle (B) gerçek kişinin teslimi hususunda anlaşmaya vardığı varsayıldığında, seri üretimi yapılmakta olan bu klimalar ihale konusu işten önce tasarlanıp imal edilmekte olduğundan, dolayısıyla ayrıca projelendirme veya İdare için özel olarak imal edilmediğinden 100 adet klimanın temin işi, piyasadan hazır halde alınıp satılan mal kapsamında değerlendirilecektir.

Örnek 2- (C) Kamu Kurumunca günlük 10.000 adet ekmeğin teslim işinin ihale suretiyle (D) Limited Şirketi’ne verildiği varsayıldığında, ekmeğin işe özel olarak üretilmeyip piyasada standart olarak seri imalatı yapılan bir mal olması nedeniyle, bahse konu işverenin ekmeğin teslim işini, kendisine ait fırın veya marketten ya da piyasadaki fırın veya marketlerden temin edip etmediği üzerinde durulmaksızın, söz konusu ekmeğin teslim işi, piyasadan hazır halde alınıp satılan bir mal olarak değerlendirilecektir.

2- İş ve İşlemlerin Yürütülmesi ve Süreler

2.1- İşverenler ilişiksizlik belgesinin alınabilmesi için Kuruma doğrudan başvurabileceklerdir.

2.2- İlişiksizlik belgesi başvurularının sosyal güvenlik il müdürlüğünce/sosyal güvenlik merkezince sonuçlandırılması esastır. Buna göre devamlı işyeri sigortalıları ile yapılan ihale konusu işlere ilişkin denetimler öncelikle il müdürlüğü denetim elemanlarınca sonuçlandırılacaktır. Ancak müfettiş incelemesini gerektiren hususlar il müdürü veya merkez müdürünce tespit edilerek Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına intikal ettirilecektir.

2.3- İlişiksizlik belgesinin verilmesi sırasında idareden iş alan gerçek kişiler ile tüzel kişilerin ortaklarının Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olduğunun anlaşılması halinde, bu sigortalılığın dolaylı prim borcunun bulunmaması veya borcun tecil ve taksitlendirilmiş olması şartı da aranacaktır.

2.4- ‘Doğrudan temin usulü’, 4734 sayılı Kanunun uygulanacak ihale usullerine ilişkin 18 inci maddesi içeriğinden çıkartıldığından, idarelerin bu usulle yaptırdığı işleri Kurumumuza bildirme zorunluluğu bulunmamakta, dolayısıyla bu nevi işler için ilişiksizlik belgesi aranmayacaktır.

2.5- Sosyal güvenlik il müdürlüğünce/sosyal güvenlik merkezince, devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılan ihale konusu işler ile ilgili olarak geçici mahiyetteki işyeri dosyalarında olduğu gibi araştırma işlemine göre Kuruma yeterli işçilik bildiriminde bulunulup bulunulmadığının araştırılması gereken hallerde, yapılan ihale konusu işin asgari işçilik oranı 12/5/2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca Belirlenen Çeşitli İşkollarına Ait Asgari İşçilik Oranlarını Gösterir Tebliğ eki “Çeşitli İşkollarına Ait Asgari İşçilik Oranları Listesi”ndeki asgari işçilik oranları dikkate alınarak yapılacaktır. Anılan Tebliğ eki Listede, yapılan ihale konusu işe uygun asgari işçilik oranının belirlenmemiş olduğu durumlarda, ihale konusu işe ilişkin asgari işçilik oranının anılan Komisyonca belirlenmesi için gerekli belgelerle birlikte Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Prim Tahsilat Daire Başkanlığına intikal ettirilecektir.

Bununla birlikte, devamlı mahiyetteki işyerinden yapılan ihale konusu işler için anılan Komisyonca bir oran belirlenmiş ise, aynı işveren tarafından aynı işyerinden asgari işçilik oranı belirlenmiş olan işle, niceliği, yapım süresi ve istihkak tutarı hariç diğer özellikleri aynı olan ikinci bir ihale konusu iş yapması halinde, işverenin itirazının da bulunmaması kaydıyla daha önce belirlenmiş olan işçilik oranı uygulanacaktır. Sonradan yapılan işin daha önce işçilik oranı belirlenmiş olan işle aynı nitelikte olduğunun anlaşılmadığı hallerde ihale konusu işe ilişkin asgari işçilik oranının anılan Komisyonca belirlenmesi için gerekli belgelerle birlikte Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü Prim Tahsilat Daire Başkanlığına intikal ettirilecektir.

2.6- İhale konusu işin yapıldığı bildirilen devamlı mahiyetteki işyeri ile ihale konusu işin yapıldığı yerin farklı sosyal güvenlik merkezinin görev alanlarında bulunması halinde ilişiksizlik belgesi için devamlı mahiyetteki işyeri dosyasının işlem gördüğü sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine müracaat edilecektir.

2.7- İhale konusu işe ilişkin araştırma işlemlerinin yapılması sırasında devamlı işyeri sigortalılarıyla yapılıp yapılmadığına ilişkin belgelerin işyeri dosyasında mevcut olması halinde bu belgeler idareden ayrıca istenilmeyecektir.

2.8- Devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapıldığı belirtilen ihale konusu işlerden dolayı talep edilen ilişiksizlik belgelerine ilişkin işlemler;

a) Kurumca denetim veya yazışma gerektirmeyen hallerde, talebin Kurum kayıtlarına intikalinden itibaren en geç 10 gün,

b) İl müdürlüğü denetim elemanlarınca denetim yapılmasını gerektiren hallerde;

ba) İşverenden defter ve belgelerin istenmesi durumunda anılan defter ve belgelerin kontrol memuruna ibraz süresinin bitiminden itibaren en geç bir ay,

bb) Herhangi bir yazışma gerektirmeyen hallerde en geç bir ay,

c) Kurum Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca inceleme yapılmasını gerektiren durumlarda, defter ve belgelerin müfettişe ibraz süresinin bitiminden itibaren üç ay, içinde sonuçlandırılacaktır.

2.9- Bu Genelgenin yayım tarihinden önce devamlı mahiyetteki işyeri sigortalıları ile yapılıp yapılmadığının tespiti için müfettişlik incelemesine sevk edilen ihale konusu işler yönünden, müfettişçe işyeri defter ve belgelerinin ibrazına ilişkin tebligat çekilmemiş olduğu hallerde, bu Genelge gereği işlem yapılmak üzere denetim talep yazıları ilgili sosyal güvenlik il müdürlüğüne/sosyal güvenlik merkezine iade edilecektir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

M. Emin ZARARSIZ
Kurum Başkanı

DAĞITIM/
GEREĞİ:

- Merkez ve taşra teşkilatına,

BİLGİ:

- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına,